

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-11-23 Nr. (1.1.20-12) 10-8394

Kopija

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų
ministerijai

DĖL KLAUSIMŲ, NUMATYTŲ SVARSTYTI EUROPOS SĄJUNGOS UŽIMTUMO, SOCIALINĖS POLITIKOS, SVEIKATOS IR VARTOTOJŲ REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos pozicijų dėl klausimų, numatytų svarstyti 2018 m. gruodžio 7 d. Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje“ projektą ir informaciją apie klausimus, numatytus svarstyti 2018 m. gruodžio 7 d. Briuselyje vykšančiame Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje.

PRIDEDAMA. 1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo projektas, 1 lapas.

2. Pažyma dėl 2018 m. gruodžio 7 d. Briuselyje vykšančiame Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje svarstomų klausimų, 3 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Donata Švažaitė, tel. (8 5) 260 4711, el. p. donata.svazaitė@sam.lt

100 Atkurtai
Lietuvai

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

SPRENDIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLĀUSIMŲ, NUMATYTŲ SVARSTYTI
2018 M. GRUODŽIO 7 D. EUROPOS SĄJUNGOS UŽIMTUMO, SOCIALINĖS POLITIKOS,
SVEIKATOS IR VARTOTOJŲ REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE**

2018 m. gruodžio d. Nr.

Vilnius

Pritarti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, numatytų svarstyti 2018 m. gruodžio 7 d. Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Lietuvos Respublikos
sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos
Aurelijus Veryga

2018-11-29

PAŽYMA DĖL 2018 M. GRUODŽIO 7 D. BRIUSELYJE VYKSIANČIAME EUROPOS SĄJUNGOS UŽIMTUMO, SOCIALINĖS POLITIKOS, SVEIKATOS IR VARTOTOJŲ REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE SVARSTOMŲ KLAUSIMŲ

2018 m. gruodžio 7 d. Briuselyje vyks Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis (toliau – posėdis), kurio darbotvarkėje numatyti šie sveikatos politikos klausimai:

1. Tarybos rekomendacijos dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis, priėmimas;
2. Pasikeitimas nuomonėmis dėl kovos su nepasitikėjimu skiepais ES ir nacionaliniu lygmeniu: iššūkiai ir galimybės skaitmeniniame pasaulyje;
3. Kiti klausimai.

Lietuvai aktualiausias klausimas, dėl kurių posėdyje planuojama pareikšti nuomonę:

1. Pasikeitimas nuomonėmis dėl kovos su nepasitikėjimu skiepais ES ir nacionaliniu lygmeniu.

Informacija apie posėdyje svarstomus klausimus:

1. Tarybos rekomendacija dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis (priėmimas)

Klausimo esmė

2018 m. gruodžio 7 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų ministrų tarybos (EPSCO) tvirtinimui teikiamas Tarybos rekomendacijos projektas dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis. Dokumente pabrėžiama, kad šalys turi įgyvendinti nacionalines strategijas sveikatos srityje. Šalys yra įsipareigojusios kovoti su didelio masto tarpvalstybinėmis grėsmėmis, o vakcinacija yra viena veiksmingiausių ir ekonomiškai efektyviausių priemonių. Nors skiepavimo programos yra šalių kompetencijų ribose, tačiau būtų naudinga koordinuoti veiklą, nes vakcinomis valdomos infekcijos gali plisti tarp šalių. Pastaruoju metu skiepimų srityje didelę įtaką turi greitai plintanti informacija socialiniuose tinkluose, dažnai ši informacija remiama antivakcininių judėjimų atstovų.

Be to, visoje ES stebimos nepakankamos sveikatos priežiūros darbuotojų skiepavimo apimtys, skiriasi skiepimų kalendoriai ir pan.

Dokumento esmę sudaro šios rekomendacijos:

Šalims narėms rekomenduojama:

- atitinkamai nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu parengti ir įgyvendinti skiepimų planus, kurių tikslas – padidinti skiepavimo aprėptį, kad ne vėliau kaip 2020 m. būtų pasiekti PSO Europos skiepavimo veiksmų plane nustatyti tikslai ir uždaviniai;
- siekti tikslo, kad, visų pirma tymų atveju, ne vėliau kaip 2020 m. tikslinės vaikų populiacijos skiepavimo aprėpties rodiklis būtų 95 proc.;
- nustatyti reikalavimą reguliariai tikrinti skiepavimo statusą, taip pat nuolat užtikrinti galimybę pasiskiepyti įvairiais gyvenimo etapais;
- sudaryti palankesnes sąlygas gauti skiepavimo paslaugas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu;
- skatinti aukštojo mokslo institucijas ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus apsvarstyti galimybę į nacionalines medicinos srities mokymo programas ir visas tęstinio medicininio švietimo programas, skirtas visų sektorių sveikatos priežiūros darbuotojams,

kaskart, kai tai rekomenduojama, įtraukti ir stiprinti mokymus apie ligas, kurių galima išvengti skiepijant, vakcinologiją ir imunizaciją;

- pasinaudoti ES struktūrinių fondų teikiamomis galimybėmis siekiant remti sveikatos priežiūros darbuotojų dalyvavimą mokymuose ir įgūdžių ugdymą ligų, kurių galima išvengti skiepijant, vakcinologijos ir imunizacijos srityse, taip pat stiprinti nacionalinius ir regioninius sveikatos priežiūros infrastruktūros pajėgumus skiepavimo srityje, įskaitant elektronines imunizacijos informacines sistemas;

- kai reikia, intensyviau vykdyti komunikavimo veiklą ir didinti informuotumą apie skiepavimo naudą;

- išnagrinėti galimybes vystyti sveikatos ir sveikatos priežiūros įstaigų pajėgumus turėti elektroninę informaciją apie piliečių skiepavimo statusą;

- kai tikslinga, didinti paramą moksliniams tyrimams ir inovacijoms vakcinų srityje, kad būtų užtikrinta pakankamai išteklių sparčiai pažangai kuriant naujas ar tobulinant jau esamas vakcinas.

Dokumente numatyti ir Europos Komisijos veiksmai stiprinant vakcinacijos sritį, kovojant su vakcinomis valdomomis ligomis.

Lietuvos pozicija

Lietuva pritaria Tarybos rekomendacijai dėl sustiprinto bendradarbiavimo kovojant su ligomis, kurių galima išvengti skiepijantis.

2. Kova su nepasitikėjimu skiepais ES ir nacionaliniu lygmeniu: iššūkiai ir galimybės skaitmeniniame pasaulyje (pasikeitimas nuomonėmis)

Klausimo esmė

2018 m. gruodžio 7 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų ministrų tarybos diskusijai teikiamas dokumentas dėl kovos su nepasitikėjimu skiepais ES ir nacionaliniu lygmeniu. Dokumente nurodoma, kad nors vakcinacija yra vienas iš didžiausių pasiekimų sveikatos srityje, šiandien susiduriama su iššūkiais.

Vienas pagrindinių iššūkių – mažėjantis pasitikėjimas skiepais. Dėl neteisingo supratimo apie skiepimą visuomenė nebesitikėti skiepavimo nauda, ėmė nepasitikėti mokslu ir bijoti galimo nepageidaujamo poveikio po skiepų. Šį padidėjusį baiminimąsi lemia keletas veiksnių: patikimos informacijos stoka ir, tam tikrais atvejais, nepasitikėjimas esamos informacijos teikėjais; nepakankamas supratimas apie skiepavimo naudą pavieniems asmenims, palyginti su nauda visuomenei; klaidinančios informacijos kurstomi ginčai žiniasklaidoje apie vakcinų saugumą. Kadangi dėl ilgalaikio skiepavimo sumažėjo ligų, kurių galima išvengti skiepijant, gyventojams nepakankamai gerai žinomas esminis skiepavimo vaidmuo apsaugant gyvybę ir kokia rizika kyla nesiskiepijant. Daugelyje šalių susikūrę antivakcininiai judėjimai platina klaidinančią informaciją per socialinius tinklus, medijas ir dar labiau didina nepasitikėjimą vakcinomis.

Kita svarbi problema – nepakankamos skiepavimo aprėptys. Daugelyje šalių nepasiekiamos 95 proc. skiepavimo aprėptys dviem tymų ir raudonukės vakcinos dozėmis. Dėl to ES ir EEE fiksuoti didžiuliai tymų protrūkiai (2017 m. ES ir EEE tymais sirgo daugiau nei 14 tūkst. asmenų, iš jų daugiausiai susirgusių asmenų buvo neskiepyti (87 %). 2017 metais 37 asmenys mirė nuo tymų. Kyla rizika dėl ES kaip laisvos nuo poliomiellito teritorijos išlaikymui, jei nebus užtikrintos skiepavimo aprėptys.

Tam, kad būtų pasiektos reikiamos skiepavimo aprėptys, reikia suprasti veiksnius, turinčius tam įtakos. Pasitikėjimas vakcinomis yra pagrindinis veiksnys, lemiantis efektyvias skiepavimo programas. Kiti veiksniai – sunkiai pasiekiamos gyventojų grupės, nepakankamas visuomenės supratimas apie užkrečiamųjų ligų riziką, nepakankamas sveikatos darbuotojų mokymas, skiepimų organizavimas ir finansavimas, nacionalinių bei tarptautinių skiepimų registrų trūkumas.

Siūloma ministrų tarybos metu diskutuoti šiais klausimais:

1. Kokios priežastys, kad šalyse skiriasi pasitikėjimas vakcinomis? Kokių reikia pastangų kovojant su nepasitikėjimu skiepais bei nepakankamomis skiepijų aprėptimis? Kokia geriausia šalių praktika didinant skiepavimo aprėptį? Gal yra pavyzdžių, kurie galėtų būti įgyvendinti kitose šalyse?

2. Kaip šalys galėtų suvienyti veiksmus kovojant su klaidinančia informacija ir neteisingomis naujienomis žiniasklaidoje, ypač internete ir socialiniuose tinkluose?

3. Kokią naudą ir iššūkius skaitmeninimas atneš į skiepavimo sritį ir kaip skaitmeninimas galėtų pagerinti skiepavimo aprėpties rodiklius?

Lietuvos pozicija

Lietuva pritaria, kad kartu su kitomis šalimis ir tarptautine bendruomene turime dėti visas pastangas siekiant skiepijų pagalba kontroliuoti ir išnaikinti vakcinomis valdomas infekcijas. Turime siekti užtikrinti reikiamas skiepavimo aprėptis kiekvienoje šalyje ir visame Europos regione. Taip pat būtina stiprinti vakcinomis valdomų užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą, didinti visuomenės ir sveikatos priežiūros specialistų pasitikėjimą skiepijimais, imtis kitų veiksmų, kad išnaikintume poliomielitą, tymus, raudonukę ir sumažintume kitų vakcinomis valdomų užkrečiamųjų ligų naštą.

Šalims būtina bendromis jėgomis stiprinti pasitikėjimą vakcinomis. Pritariame, kad viena svarbiausių priemonių – įrodymais pagrįstos informacijos prieinamumas, visuomenės ir sveikatos specialistų mokymas. Be to, svarbu užtikrinti galimybę reguliariai tikrinti skiepavimo statusą. Taip pat nuolat užtikrinti galimybę pasiskiepyti įvairiais gyvenimo etapais – tai daryti reguliarių apsilankymų pirminės sveikatos priežiūros įstaigose metu ir įgyvendinant papildomas priemones, pavyzdžiui, taikytinas pradedant lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą ar mokyklą, darbe ar priežiūros paslaugas teikiančiose įstaigose, pagal nacionalinius pajėgumus.

Šalys turėtų suvienyti veiksmus kovojant su klaidinančios informacijos skleidimu. Kaip atsvarą reikia sukurti įrodymais pagrįstos, lengvai prieinamos informacijos platformą (tai numatyta įgyvendinant Bendruosius veiksmus).

Būtina stiprinti šalių bendradarbiavimą integruojant esamas informacines sistemas su skiepijų registrais. Tai leistų gerinti skiepavimo aprėptį įvertinimą ir skiepavimo visą gyvenimą užtikrinimą.

3. Kiti klausimai

Kitų klausimų dalyje Europos Komisija pateiks informaciją dėl sveikatos padėties ES bei dėl Direktyvos 2011/62/ES dėl falsifikuotų vaistų įgyvendinimo. ES Tarybai pirmininkaujanti Austrija informuos apie Pasiūlymo dėl reglamento dėl sveikatos technologijų vertinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2011/24/ES, svarstymo eigą, pirmininkavimo laikotarpiu surengtų konferencijų ir Sveikatos ministrų neformalaus posėdžio rezultatus, Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono direktoriaus skyrimą, PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos šalių konferencijos aštuntosios sesijos, vykusios 2018 m. spalio 1–6 d. Ženevoje rezultatus. Rumunijos delegacija pristatys savo pirmininkavimo darbo programą 2019 m. I pusmečiui.

Lietuvos pozicija

Išklausti pateiktą informaciją.